

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Милена Илева- Тракийски университет, ДИПКУ

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 1.2. Педагогика /Специална педагогика/ с обучение на английски език

Автор на дисертационния труд: Екатерини Фотиос Гаку

Тема на дисертационния труд: „Изследване на потребностите на родителите на деца с увреждания“

Основание за представяне на становището: участие в състава на научно жури по защита на дисертационен труд, съгласно заповед № РД 38-186/02.04.2019г. и видоизменена със заповед № РД 38-211/17.04.2019г. и Решение на заседание на научното жури от 11.04.2019г.

Дисертационният труд на Екатерини Фотиус Гаку е посветен на актуална тема, която е необходимо да бъде проучена, за да може да се вземат допълнителни мерки за подобряване благосъстоянието на родителите на деца с увреждания.

Обемът на дисертацията е 216 страници. Структурата ѝ включва благодарности, съдържание, списък с таблиците и графиците, абстракт, въведение, три части със седем глави. Прегледът на литературата по проблема, която обхваща понятия като семейство, структура на семейството, роля на семейството при деца с увреждания и проблеми с поведението, индивидуални личностни характеристики на родителите и родителския стрес, характеристика на децата, интегрирането в общеобразователните класове и основното училище.

Използваният от докторанта библиографски апарат е съставен от 284 литературни източници. От подбора на библиографския апарат и начина на боравене с него проличава доброто познаване от докторанта на литературата и научните постижения в изследователствата област на дисертационния труд. Това дава основания на докторанта да систематизира критично и да обмисля съществуващите научни тези и да заема аргументирана позиция по всяка една от тях.

Обект, предмет, цел и хипотеза на изследването са коректно формулирани.

Изследователската извадка се състои от Извадката е от 184 родители на ученици, които са посещавали общеобразователен клас с интегрирани деца със специални образователни потребности на основното си училище през академичната година 2016-2017. Възрастта на децата варира от 6 до 12 години. Извадката идва от 20 основни училища в префектурите на Серес, Кавала, Драма и Родопи, като процесът продължава през цялата учебна година 2017-2018.

Данните за родителските нужди са получени от въпросника за семейните нужди (FNS - RQ Bailey and Simeonsson, 1990). Резултатите от изследването са коректно представени, обработени и интерпретирани, като докторантът е използвал завършени статистически анализи, използвайки IBM

„Статистически пакет за социални науки (SPSS®)“, версия 20 за Windows. методически инструментариум.

Въз основа на анализа, оценката и синтеза на нови идеи докторантът разширява съществуващите знания, насочвайки се към изследването на проблеми, чието решаване води до резултати, които могат да бъдат квалифицирани като принос в науката. Конкретизирани тези приноси са както следва:

1. Предлага един малко по-различен поглед върху взаимодействието на „семейното-училище“ в контекста на образователната интервенция, в която главният актьор е квалифициран учител-менеджър.
2. Нови данни се предлагат за нуждите на родители, които имат деца със специални образователни потребности и посещават общеобразователни класове на обществените основни училища.
3. Сътрудничеството между училището и родителите става по-лесно.
4. Дава възможност за бъдещи изследвания за разработване на разширени и по-фокусирани модели и подходи за оптимизиране на взаимодействието на „семейно-училищното общество“ в условията на „интегрираното образование“, следвайки примера на това изследване.
5. Сътрудничеството между специалистите и родителите на дете със специални образователни потребности става по-лесно, когато има многогранна роля и многократен смисъл: първоначално може да осигури значима и ефективна подкрепа на тези родители, а на второ място помага на професионалистите да подобрят качеството на предоставяната услуга и

накрая, детето със специални образователни потребности става крайният получател на цялата тази системна, организирана и многостранна подкрепа.

6. Разкрива се, че нуждите на родителите на деца с увреждания са многоизмерими.

7. Изследва въздействието на демографските характеристики (пол, възраст, ниво на образование, семейно положение, местоживееене, семейни доходи) на тези родители и видовете нужди, които те имат като цяло.

8. Може да помогне на деца, които посещават общеобразователни класове, родителите на тези деца, техните семейства (както членове и членове на разширено семейство), така и на специалисти / специалисти, занимаващи се с този предмет (психолози, социални работници и други специалисти).

9. Може да подпомогне научната област на специалното образование, интервенционното образование и по-конкретно различните специалности и лицата, занимаващи се с тези деца и техните семейства (учители в детските градини, учители по общопрактикуващи занятия, учители на класове по интервенция и други лица).

10. Може да помогне на услугите, които се насочват към създаването, проектирането, изпълнението, изпълнението и оценката на подходящите и персонализираните програми за интервенционната подкрепа, за да се осигури подкрепата, грижите и помощта за деца със специални образователни потребности и техните семейства.

Посочените публикации отразяват реално постиженията на докторанта и са достатъчно представителни, за да ги огласят през академичната общност и заинтересованите кръгове.

В заключение мога да заявя, че оценявам положително дисертационния труд и ще подкрепя присъждането на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 1.2. Педагогика /Специална педагогика/ с обучение на английски език на Екатерини Фотиос Гаку.

09.05.2019г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Милена Илиева

